

J E L E N K Ö R.

71. szám

Pest, szerda. September 5dikén.

1832.

Foglalat: Magyarország (kir. kinevezések. Kir. kam. tudósítás. Közlése a' m. t. Társaságnak. Egri hír. Pesti vásár). Anglia (a' londoni börse. Newyorki jelentés. Trubetzkoji és Tolstoy párviadala). Franciaország (Louise házassági jegylevele. Guizot utazása. Moniteur, Temps 's t. hírei). Belgium (Brüssselbe pompás mente a' kir. párnak). Délamerika (Peru, Chili, Bolivia, Buenos-Ayres, Havanna 's Quito jelen állapotja). Spanyolország és Portugália: Madrid, Tímea, egyéb angol ujságok, az allg. Zeit. Globe tudósítási a' portugáliai állapotokról). Legujabb. Gabonaár.

MAGYARORSZÁG.

Ó cs. kir. Felsége a' nagymélt. m. k. u. Kamaránál Kmosko Agoston nyugalmaztatásával és Stettner Máté fentebb hivatalra történt alkalmazásával megürült két tanácsnokságra Parczer János és Eötvös Pál, ugyan a' fentisztelt kir. Kamara titoknokait méltóztatott, huzamos esztendőki hasznos szolgálatjokat 's ez által szerzett érdemiket tekintve, kegyelmesen kinevezni.

Felséges Királyunk f. e. auguszt. 22iki legfensőbb határozata szerint gr. Pálffy József urat a' dunáninnyi t. k. kerületi táblához tisz. közbiróvá méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Fels. Királyunk f. e. aug. 10ki legmagasb határozata szerint a' pesti m. kir. tud. egyetemenél megürült elemi Mathesis és polg. építkezés rend. tanítószékére Wolfstein József eddig a' fensőbb Mathesis rendkívüli tanítóját az említett egyetemenél; a' természet 's hazai nyilv.törvényire Viroszil Antal ugyan ezen tudományban eddig pozsonyi k. akademiabeli tanítót; végre a' természet 's eróműtudomány (physica és mechanica) oktatói székére Gröber Lőrincz győri k. akad. professort ugyancsak e' tudomány-ágakban, méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

(Kir. Kam. tudósítás).

A' budai bécsi becs- 's fiókbank váltó pénztáránál Aigner József elhunytával megürült tárnoki hivatalra Wohlfarth József az említett pénztár eddigi ellenőre neveztetett ki.

A' nagymélt. m. k. u. Kamara a' bakabányai (Pukancz) k. kam. erdősz hivatalra Milvius József selmeczi k. erdősz tisz. irnokát nevezé ki.

Első közlés

a' magyar tudós társaságnak Gróf Szék: Teleki József, magy. kir. udvari Referendarius és ns Szabolcs vármegyei Főispán ur előlülése alatt most folyó nagy gyűléséről.

I. A' September 1sőjén tartott ötödik ülésben titkos szavazatok többségével tiszteletbeli taggá választatott:

Horváth János, cs. kir. val. belső titkos Tanácsos, Székes Fejérvári Püspök, sz. Theologia Doctora — és Georch Illyés, több ns vármegye táblabírája.

A' filozofia osztályába néhai Imre János rendes helybeli tag helyére Szalay Imre rendes tag lépven, ide 2iknak választatott:

Kállay Ferencz, cs. kir. pensionált Auditor kapitány.

A' mathesis osztályába néhai Tittel Pál rendes tag helyére

Győry Sándor a' Duna mappatiójánál lévő hites Földmérő.

Levelező tagokká választattak:

Deáki Zsigmond győri megyebeli pap, a' luccai k. herczeg nevelője.

Péczei József, a' debreczeni ref. Collegiumban prof.

Tessedik Ferencz, a' magyar kir. udv. Kamaránál tiszteletbeli Concipista, 's a' párisi földleirási társaság tagja.

Ferenczy István, képfaragó.

Gelei József, nyugalomban lévő Professor.

Waltherr László, a' M. Károlyi grófok levéltárnoka 's t. ns megye táblabírája.

II. Az igazgató tanácsnak September 3ikán tartott ülésében felolvastatott:

1. Ó cs. kir. Főherczegségének a' Nádornak a' M. gr. Előülő urhoz majus 12ikén 1832. költ kegy. tudósítása az iránt, hogy azon 352 pengő forintnak a' társaság pénztárába küldése felől, mellyet nemes Bács vármegye gyűjtött, a' rendelést megtette.

2. Bőjelentetett, hogy Döme Károly posoni olvasó kanonok, sz. Imre nevelőháza Igazgatója 's a' m. tud. társaság tiszteletbeli tagja, Majus 11ikén 1832. a' társaság tőkepénzeihez háromszáz pengő forinttal járult.

3. Felolv. Kolosváry Sándor apátur és veszprémi olvasó kanonok, 's a' m. tud. társaság igazgató és tiszteletbeli tagjának Ma-

jus 25ikén 1832. frt levele, melly mellett a' társaság tőkepénzeihez négyszáz pengő forintot küldte.

4. Perlaki Per lak y Károly jelentése, melly szerint Junius 10ikén 1832 a' társaság pénztárába 100 pengő forintot alapítványul lefizetett.

5. Báro Négyesi Szepessy Ignác sz. kir. val. belső titk. Tanácsos, pécsi Püspök levele Julius 25ikéről 1832. a' tisztelt Elölülő urhoz, melly szerint minden esztendő végével hatszáz ezüst forintot fog, a' mig él, a' társaság pénztárába befizetni.

6. Béadatott nemes Fejér vármegye részéről a' már elébb küldött 472 for. 20 xrhoz, most ujonnan 138 forint pengőben.

7. Béjelentetett azon 100 pengő fr. általvétele, mellyet Kálmán János tarányi Plébános Somogyban, a' társaság tőkepénzeihez küldött.

8. Felolv. Gévay Antal, a' bécsi sz. udv. könyvtárnál al ór 's a' társaság levelező tagjának levele Aug. 27ikéről 1832., mellyben magát esztendőnkint mig él, a' társaság pénztárába ötven pengő forint befizetésére kötelezi.

9. Az Igazgató tanács, a' törvény osztályába, helybeli rendes taggá Per ger János hites ügyvédet, több ns vármegye táblabíráját, 's ugyan azon osztályba vidéki 3ik rendes taggá Er csei Daniel debreczeni ref. Collegiumbeli prof. és táblabíróvá nevezte ki.

Hirre tétetik az is, hogy a' magyar tudós társaság sept. Sikán nemes Pest vármegye nagyobb palotájában fogja tartani első közülését. Sept. 4ikén 1832.

Döbrentei Gábor m. h. titoknok.

Eger aug. 28ikán: E' hónap 25ikén este nem kis rémülés lépé városunkat meg, midőn a' nyolcz órai szokott harangszó helyett a' félre kongadozó harangok tüzlármát hirdetének. A' tűz a' megyeháznál ütött ki a' külön álló kapitányi lak' cserepes födele alól, melly legnagyobb részben el is égett; azonban a' vármegye nagy háza 's az égett épülethez közel álló tömlöcz épségben maradt. Közel valának ide több rendű más emeletes nagy épületek is, legközelebb tőszomszédja pe-

dig az oroszlan névü vendégfogadó, mindazáltal a' rögtön levert sindely által ez is megóvaték. A' veszély belső gyuladástól eredt, 's mivel azt szél nem segíté, mint az öt év előtt ugyancsak aug. 26iki tűzvészt, így vulkán kénye nem lephetvén táplálékot, most nem is dulakodhatott úgy mint akkor.

Pesti vásárunk eleje mennyire élénk, utólja annyira csökkent volt, úgy hogy a' valóságos vásár idején annak már mintegy vége szakadt; de általányosan rosznak még sem mondhatni, mivel, mint már említők a' kézmű-árúknak nagy keletők volt, előlegesen is. — Gyapju közel 50,000 mázsányi hozatott e' vásárra, 's felinél jóval több elkelt, mint mondotuk nevedett áron; azon az olaj, bor, dohány, és bőrök is. Az ágyi toll, hamuzsir, szeszes italok, fagygyu 's gubacs megolcsult, a' Kiskereskedés pedig vége felé silányult. Mai Értesítőnkben az árak árlajstroma.

A N G L I A.

A' londoni börsén nagy nyugtalanság látszott aug. 20ikán. A' bank tőkéji 5pCenttel szállottak becsőkben alább, 's így az elmúlt egy hét alatt már 17 pCenttel. Általában köztudomássá kezd válni, hogy ezen egyesület (az angol bank) dolgai nem épen jó lábon állanak. Hiteles felszámolás után kitetszett, hogy a' bank tőkeértéke nem megy 120 pCentnél többre, holott az most 190-nen áll, 's a' bank ügyeibe belátó személyek azt állítják, hogy némelly pont alatti birtokok való becsőkön jóval is túl vannak felróva. Annyi bizonyos, hogy 1819ben a' bank el nem osztott nyeresége 5,202,320 font sterling volt, az idén pedig 2,850,000nel nem több. A' capitalisták nem igen köszönik a' bank igazgatóinak ezen tudósításokat, mellyeket csak a' kénytelenség csikart most ki tőlök, holott a' bank-tulajdonos méltán más bizodalmat érdemle, mint hogy a' bank ügyeiről a' közönséggel egy időben a' parlamenti biztosság által vegyen tudósítást. A' bank igazgatója Palmer, már akkor mingyárt le akart mondani, midőn az ebéli vizsgálat menetele 's a' bank privilegiumának meg nem újittatása az utóbbi ülésekben legelőször megpendült. A' Cou-

rier kárhoztatja az e' tárgyat illető oklevelek közé tételeit, minek ugymond igen rossz következési lehetnek.

A' Newyorki ujságok ekép jelentették Bonaparte József elköltöztét: gróf Survilliers, vagy is Bonaparte József volt spanyol király ma indul Philadelphiből Londonba. Azt hiszik, hogy ide többé visszatérni nem fog. Midőn Bordentown-t, hol 16 évig lakott, elhagyá, többen mentek az ottani lakosak közül udvarlatára, bucsut vevőleg és szives jókívánatokat kifejezőleg. Ugy látszik e' szándékra őt Európából vett legujabb tudósittatási bírák. Londonban hire volt, hogy X. Károly is el akarja Holyroodot hagyni 's a' szárazföldre — különösen hová? nem mondatik — költözni. Így tehát két exkirály, kiket talán az európai legujabb történetek ide visszahívnak.

A' Liverpool-Times szerint az utóbbi kilencz nap alatt 500 hajó érkezett a' liverpooli kikötőbe a' világ minden részeiről, olly szám, melly mindeddig, a' napok csekély számához képest, hallatlan. Glasgowba szinte szokatlan számban érkeznek naponként hajók.

Londonban aug. 17ikén párviadalra keltek az ifju hg Trubetzkoi 's a' londoni orosz-követség első titoknoka gróf Tolstoy. A' két első sikertelen lövés után négy vagy öt politiahajdu bukkanyán elő, a' két vitéz secundansival együtt hintójába pattant 's békülve nem békülve? Londonba visszanyargalt. — A' Cityben azon hír terjedez, hogy d. Miguel kölcsönpénzt kapott Parisban. — A' Globe egy (frankfurti) német ujság vakbuzgó cikelyét közli, mellyben a' németszövetségi végzetek miatt az angol és francia ujságok támadtatnak meg. Kaczagni fognak olvasóink e' szép beszéden, ugy mond a' Globe; [mi azt szeretnők tudni: ugyan mi lett volna eddig az európai ujságokból, ha a' francia és angol journalok nem voltak volna?

FRANCZIAORSZÁG.

A' Temps a' quasilegitimás és restauratio elveihez hajlásnak nevezi azt, hogy Louise kir. herczegasszony eljegyeztetésekor a' házassági egyezés szintazon példány szerint készült, melly szerint a' berryi herczegné 's ugyan ez után íratott is be 's azzal egy kö-

tetben tétetett a' pairkamara levéltárába. Ezen kötet táblája piros szattyán, arany lilomokkal. A' császári dynastia házasságköte-seit foglaló kötet sasaival 's formuláival együtt emelöztetett. —

Guizot ur minapi rövid utazásának Németországban (igy ír a' Quotidienne) politikai czelokat 's fontosságot tulajdonítanak. Azt mondják, hogy ő, ki különben is sok professzorral volt a' német földön levelezésben, a' végett küldetett volna oda, hogy a' népszellemét 's azon hatást, mellyet az utóbbi szövetségi végzetek az universitasoknál tettenek, kitanulja. Mi azt hisszük, hogy Guizot ur ezen utjának egyedül tudományi czélja volt. — Nimesből írják aug. 15kén, hogy ott nagy buzgás volt a' városban egy borzasztó gyilkosság miatt, mellyet egy Roulle nevű kömivesen Carlisták követtek el. — Általában ott ujabban több agense fordult meg a' helyroodi pártnak, 's egy general — mint hiszik Bourmont marsall — ötöd nap óta járt kelt Vaucuse, Rhone és Gard megyék városiban az ottani legitimisták főbbjeivel tanakodni. A' két Clouet is e' vidéken mulat. — Turini levelek szerint aug. 12dikéről a' nizsai legitimista comité, melly a' francia detszakkal közösülésben vala 's a' berryi herczegné utóbbi expeditioját is eszközlé, a' francia követ sürgetésire királyi parancsolat által eloszlatott, 's az azt kormányzott idegenek kiigazítottak.

Moniteur: Több ujság hirtelé, hogy a' sereg számára 30,000, mások szerint 22,000 lovat vásárolnak. Mi azt erősíthetjük, hogy ezen ujságok csalódnak 's illyes parancsolat nem adatott. — A' Temps beszéli, hogy Sarthe megyében a' Carlisták ugy nevezett szabadkőművességet (Freimaurerei, franc magonnerie) hoztak magok között divatba, mellynek titkos üléseiben saját nyelvvel, öltözetel 's más jelekkel élnek. Tagjaikat nagy óvakodással választják, kik aztán tanulók, mesterek, vagy olvasósak. (Rosentränzer). — Az Ami de la Religion (Parisban az érsek felügyelése alatt álló havifirás) privát levelek után írja Romából, hogy Ő Szentsége brevét bocsátott a' lengyel püspökökhez, mellyben

Fájdalmát jelenti azon, hogy a' lengyel lázadásban a' catholicus papság néhány tagja is vett részt, egyszersmind emlékezteti őket Ó Szentsége alattvalói kötelességeikre fejedelmök iránt.

B E L G I U M.

A' királyi pár Brüsszelbe meneteléről így irnak az ottani ujságok aug. 20ikán: A' laekeni kastélyt délután 1 órakor hagyák el Ó Felségök. Álgylövés jelelé az elindulást. Brüsszelben a' királyi vártól egész a' laeki kapuig sorezredek és polgári őrség valának kiállítva, a' város utcáin élőfák felütve 's egymáshoz virágfüzerekkel kapcsolva. Csaknem minden ház belga és francezia lobogókkal díszelgett. A' kapunál, a' kormányzséki főtisztek elején, brüsseli polgármester Rouppe ur fogadá a' fejedelmi párt üdvözlő beszéddel, mellyre a' király válaszolván többek között azt mondá, hogy boldognak érzi magát szintazon férjfiakat látaia maga körül, kik őt egy évvel ezelőtt, legelső bémenetele alkalmával köszönték 's kik vele Belgium javára folyvást a' legnagyobb buzgalommal dolgoztak. Szintazon örömmel, de nagyobb bizodalommal czelja végrehajthatása iránt lép most a' városba, minthogy annak lakosiban a' régi hiv érzést találván, a' most kötött szövetségben egyszersmind a' jobb jövendő új zálogát lelé. A' királyi párt mindenütt a' legszivesb éljen-kiáltások fogadják, a' kocsinak többször meg kelle állani, hogy a' királyné a' neki nyújtott virágbokrokat elfogadhassa; hasonló kegyvel fogadják Ó Felségök a' kérelmeket. 2 órakor delután újabb álgyszás jelenté, hogy Ó Felségök már a' kir. palotában megérkeztek. A' király lóra ülven fő tiszteivel az erkély előtt vala, mellyen a' királyné, Merode grófné, 's Meulenaere ur állottak. Így hagyák Ó Felségök magok előtt a' polgári őrséget 's aztán a' sorkatonaságot a' nép örömrivadozásai között elvonulni, miután a' kir. palota termeiben a' polgári és katona különemü hivatalok, senatorok, képviselők 's városi követek tisztelkedésit 's örvendő hódolatit fogadják. A' király mindnyájokra élénkül figyelt, kegyesen válaszolt. Az antwerpi küldöttségnek jelesül azt mondá, hogy ő Antwerp

különösen szereti; fájdalommal érté a' seldei hajózás iránti alaptalan aggodalmakat; a' Seldének szabadnak kell lennie. Ő azt mondhatja, hogy az ország viszonyai soha sem állottak olly kedvezőleg mint most; — áldozatot tettek már eleget, többet nem fognak tenni; higye az ország, hogy az ohajtott czélt bizonnyal eléri, 's ő (a' király) teljes okkal reményli hogy a' pillanat, mellyben ez történik, nincs messze többé 's a' t. —

D É L A M E R I K A.

A' hajdan spanyol hatalom alatt volt dél-amerikai szabad statusokból következő tudósításokat adja az augsburgi ujság e' folyó évi april. közepéig: Nisus franczia brigg most Rio-janeiro előtt áll, hogy Chili, Peru 's Bolivia követeit innen Francziaországba, melly e' nem rég emancipált statusok függetlenségét megismérte, áltvigye. Azonban Vidauro, ki e' hivatalra Peru részéről vala kijelelve, időközben bel ministerré lett; Chili meghagyja előbbi ministerét Parisban, következőleg a' brigg csak Bolivia követét, a' Németföldön is ismértes Heyne Károly urat fogja vinni, ki előbb a' platai szabad statusok szolgálatában ezredes volt, 's ujlag is mint nagymarsall és boliviai praesidens Santa-Cruz szárny-segéde (Flügeladjutant) fontos diplomatiai küldetésekre használtatott. Egyébiránt Peru mostani kormányzséke eloszlatásához közel áll; hihetőleg Riva-Aguero fog új praesidenssé választatni, melly hivatalt ő már ezelőtt is viselé egy ízben, 's a' nép kegye 's bizodalma most ujdonan reá fog ruházni. Chili egészen a' papok kezében van. Ezek kormányozzák a' statust, 's befolyások a' népre határtalan. Így itt a' katonának sem szabad házasodni, hanemha előbb egy hónapig valamelly klastromban büneit lemosta, 's azokért eleget tett. — Bolivia republica ellenben mostani jeles praesidense, Santa-Cruz nagymarsall, alatt hatalmasan nyomul a' civilisatio pályáján elő. Neki köszöni a' status különösen a' már ezelőtt hat hónappal elkészült polgári és fenyítő törvénykönyvet, neki a' fegyveres erő újabb 's czélirányos szerkezetét. De financz-állapotjára nézve is felülmul Bolivia minden más délamerikai statust.

Országos jövedelme, noha népszáma másfél milliónál nem megy többre, 1,800,000 pesos, (körül belül ötödfél millió pengő fr.) kiadásai ellenben, évenként 1,625,000 pesos, 's így tiszta évi jövedelmül marad 175,000 pesos, minthogy Boliviának statusadóságai nincsenek. Az ország nemes érczekben 's különemü termékekben gazdag, ez utóbbiaknak köszöni legbiztosb, állandó jóllétét. A lovasság mostani fővezére egy német, neve Braun, (kasszeli fi), kit katonai jeles tulajdoniért előbb már Bolivar is megkülönböztette. Buenos-Ayres 's a' többi la-platai tartományok helyzete szomorú. Quiroga, kit a' belföldi pártujságok szinte istenelnek — egyik őt valóban a' haza istenének, Dios de la patria, nevezé — tetteiről ítélve nem egyéb a' legszivtelenebb, legvérszopóbb tyrannál. Így nem régiben don Manuel Rivero, mivel a' volt praesidens (Rivadavia) 's az úgy nevezett Unida (egyesület) pártján állott, halálra ítéltetett. Fija, egy 17 esztendő nemes érzésü ifju, könyörge a' zsarnok generalnak: halhatna ő meg atyja helyett. „Te meguntad éltedet“ mond Quiroga. Nem, general, felel az ifju, atyám, anyám, 's hat testvérem javáért magam én örömmel meghalok. „Mondok valamit:“ így szóla Quiroga, „levágatom füleidet, ha egy motszanással mutatsz is fájdalmat: agyon lövetlek; de ha nem: megélehetesz.“ Az ifju reá állott. A' hóhéras egy tompa késsel nyuzá le füleit 's az ifju — nem motszant. Te veszedelmes ember vagy, mond megütközve Quiroga, apád, ki illy fiat nemze, még inkább az 's agyon löveté mind a' kettőt. 8000 háznép vándorla már ki Tucuman, Salta és Cordova vidékiről ezen szörnyeteg elől, 's Boliviának Potosi Cochabamba és Chiquisaca városába költözött, hol földet, barmot 's előélelmet kaptak ajándékul.

Havannából (spanyol birtok) junius 16ikáról a' következő, fontos, de legalább is igen kétséges hirt adá a' hamburgi Börsenliste: Néhány nappal ezelőtt küldöttség érkezett ide Guatimalából (fővárosa Közép-Amerikának), melly ezen status mostani vezérpártjától azon felhatalmazással jöve, hogy a' respublicát ismét a' spanyol király hatalma

alá vesse, ha t. i. ez nyomban seregeket 's hadihajókat küldend hozzájuk. Hadköltések fejében ők magok 40,000 fontot ajánlanak. Don Mariano Ricafort a' mi (havannai) új főkapitányunk, nem tartván magát a' dologban felhatalmazottnak, a' követséget Madridba utasítá. Spanyolországnak egy expeditio közép-Amerikába legalább is 1½ milliójába kerülne 's igen számos katonaságot kívánna meg. Mit tesznek illy helyzetben a' respublica említett követei, nem tudjuk; de annyi hihető, hogy mig ők Európában járnak 's ott a' segedelmet kieszközleni fognak, pártjok közép Amerikában már el lesz nyomva. — Quitoból (Aequator nevü délamerikai új respublica fővárosa) jul. elejéről írják, hogy general Flores, Bogotát készülvén megtámadni 3,800 emberrel Pastonál állott, miután ugyan e' célra Peruval frigyét kötö. Jött ugyan hozzá békeküldöttség Bogotából, de ő akkoron semmi egyezésről nem akart hallani. —

SPANYOLORSZÁG.

Madridból aug. 15ikéről a' következő hírek közlik a' franczia ujságok: Tegnap estve egy kurir érkezett nagy sietséggel Lissabonból hivatalos leveleket hozván Montealegre urtól Alcudia külministerhez. A' levelek szerint híret vevék Lissabonban, hogy don Miguel hajóseregének egy részét admiral Sartorius fogollyá tevén, Oportohoz vitte, holott don Pedro azokat, kik önkényleg hozzá állának, seregei közé osztotta szét, kik pedig don Miguel mellett tovább is megmaradtak, fogházba vitette. E' hír mellett d. Miguelnek egy jegyzéke is érkezett, mellyben nagybátyjának, a' spanyol királynak jelenti, hogy meg ugyan nem tartja magát ügyevesztettnek; de ha csakugyan szükséges találna lenni a' spanyol segedelem, Ó Catholicus Felsége bátran tul eresztheti katonáit a' határon, minthogy a' nemavatkozás principiumát az angol hajósereg már is megsértette. — E' jegyzék következőesül ma reggel ministeri tanács tartatott a' követelt angol avatkozás iránt, 's ha nem csalamot, ugyan ezen kurir, ki leveleket viszi, fogja e' tanács végzését e' tárgyban a' franczia kormányának is megvinni. Mint mondják, Alcudia ur erősen panasza-

kedik az angol kormány bánása ellen, 's Parisba menő leveleiben azt nyilatkoztatja ki, hogy Spanyolországot többé semmi sem hátráltatja túl bocsátani seregeit a' határon. Azonban egy rendkívüli kurir, ki mind ezek vitatása közben Pétervárából érkezett, valamennyire meghűtötte ministerink fellobbant haragját. Ugy látszik ugyan is az érdeklett kurir levelei szerint, hogy Oroszország, Anglia és Spanyolország között támadható háboruskodás esetén, ez utóbbinak semmi segedelmezést nem ígér; ámbár — így szól a' közlemény — Őfelsége, az orosz czár, örömezt hiszi, hogy a' spanyol király, frigyeseinek, (d. Miguelnek) ügyét veszni nem hagyja, hátrár annak védelméül fegyveres közbejáruláshoz kellene is folyamodnia, melly esetben a' castiliai vitészeget Oroszország 's egész Europa fogják csodálni. E' levelet a' következő utóírás rekeszti be: Híre fut, hogy Algarbia és Tras-os-Montes tartományiban több város don Pedrohoz állott 's az ifju királyné (dona Maria) színeit lobogtatja. Ezek között áll Beira a' spanyol határszélen. Viseuben, Almeidában 's Coimbrában támadás ütött ki don Miguel ellen, minél fogvást don Pedro szándéka sikerültén a'lighételkedhetni többé. — Mind ezen hírek valósulását tárhetlenül várom.“ —

PORTUGÁLIA.

Az aug. 15iki Times után Almeida várának don Pedrohoz álltáról (noha még ez is kétséges) utóbbi levelünkben röviden emlékeztünk. Az egy stuttgardi ujság (aug. 23ikán) írja lissaboni aug. 6iki hírlapok után, hogy jul. 26 és 27ike közötti éjjel újabb csata történt volna a' két fél seregei között, mellynek kimenetele don Pedro részére vala kedvező. Azonban a' pedristák ekkor sem nyomultak Grijonál előbbre, 's innen is csakhamar visszavonultak. Soraik között ez uttal Oportobelieket is leheté látni. Erről még az Oest. Beob. is szinte lissaboni, de aug. 4iki ujságok után igen röviden 's csak ugy emlékezik, hogy az egy kisdud villongásnál, mellyben senki sem sebesült meg, nem volt egyéb, azonban megisméri, hogy don Pedro seregei csakugyan Grijoban voltak 's innen csak aug.

29ikén vonultak Oportoba vissza. A' miguelisták mint mondják, azért nem akarják még most Oportot megtámadni, mivel előbb szándékok Sartorius admiral hajóseregét semmi vé tenni, azután Oportot a' tenger felől elzárni 's így a' ki nem menekhető rebelliseket könnyű szerrel tönkre tenni.

Az angol ujságok aug. 20ikáról csakugyan azon hónap 4ikeig terjedő tudósításokat közlenek Oportobul 's ezek is csekély fontosságúak. Itt adjuk kivonatját egy levélnek: A' kurir, ki innen (Oportobul) Villa de Conde felé küldetett, 500 guerillával találkozott Jozse de Caen la Meilo vezérlése alatt, ki mintegy 200 mieink előtt megfutamt 30 halottat hagyván a' csatatéren. Más nap öszveszedektek ismét 's pusztítják a' környéket, míg egy más guerilla-csapat San Terso és Villa Garcia körül ugyanazt cselekszi. Martha Amanteban állott, előcsapatja Pennafielnél; a' jul. 23iki csata neki több veszteségibe került mint hittük. Tegnapelőtt éjjel a' St. Bento apát urat elfogták egy szinte elfogott levél következtében, mellynek írója neki azt tanácsolá: ne csüggedne azért el, hogy a' három klastromot (mellyekben don Pedro sebhedt katonái fekütek) a' barátok fel nem gyujthatták, hanem ügyekezzenek tovább is és kövessen minden módot el, hogy azon kalandozót (d. Pedrot) láb alól elmozdíthassa. . . Ezek a' thron és oltár támaszai. D. Pedronak logsalyosb ellenségei a' barátok (szerzetesek). Mondják hogy Manuel Sians kiindult 's hozzánk szegődött; ha ez igaz, ugy jeles frigyest nyertünk benne. Oporto már elég erős 's a' lakosság bizik bennünk.“ A' lissaboni Gazetta teli van felírásokkal, mellyek d. Miguel részire a' legnagyobb lelkesedéssel készültek; de bezzeg a' mi don Pedro mozdulatit 's erejét vagy kárát illeti, arról váltig hallgat a' Gazetta.

Az Allg. Zeit. e' következő levelet közli Lissabonból aug. 5ikáról: D. Miguel tudja jól, mi kényes, mi kétséges az ő helyzete. Santa Marta 's Povoas generalisok neki előterjeszték, hogy ők, csupán saját seregeikkel Oportot veszély 's tetemes kár nélkül nem támadhatják meg. Már pedig d. Miguel a' főváros ör

zetéből nem mer erősödést küldeni, nehogy a lakosság vérszemet kapván, fellázadjon.— Illy bajban arra határozta magát a kormány, hogy a nevezett két general sergeit (2ik 's 4ik hadosztály) egy, új vezér parancsi alá bizza, a mi épen annyi, mint mikor a beteg orvosokban válogat. — Az új general neve Pozo do Regoa. D. Pedro minden erejét folyvást Oportóban tartja; ha 3 vagy 400 lovasat szerezhet össze, úgy bizonytalán ő nyomul elő 's megtámadja a miguelistákat. Egy csatától függ egész szerencséje; ha a fennevezett migueli oszta-lyokat megverheti, úgy a szökevények száma részére hasonlíthatlanul nevelszik, 's az ország meghódítása könnyű. D. Miguel hajóosztálya még sem jött vissza. — A' figueirai kormányzó egy kis csatáskáról küldte tudósítást, melly d. Pedro két hajója 's a' Figueira melletti bateriák egyike között történt. Álgugolyók váltattak mind a két részről, de minden kár nélkül, a két hajó ismét visszavonult.“ —

A' madridi udv. ujság aug. 11dikéről jelenti, hogy a' fentebb tudósításban említett visconde Pezo vagy Pozo do Regoa a' 2ik és 4ik miguelistai hadosztály fővezérévé csakugyan kineveztetett, egyszersmind meghagyott neki, hogy osztályit a' Douro jobb partján huzza össze, csak igen csekély erőthagyván a' balparton, hol az d. Pedro netaláni előnyomulását hátráltassa. Egyébiránt ugyanazon ujság, aug. 14iki számában is csak négy sort irt Portugáliáról, t. i.: „Tudósításink Portugáliából aug. 6ikaig terjednek. Ő leghivebb Felsége és d. Pedro seregei folyvást ugyanazon állásokban valának: amazok Penafielben, ezek Oportóban. D. Miguel hajóserege még sem jött meg.“ — Spanyol general Sarsfield, a' határszélen álló seregek vezére, kérdést tón a' külministernél, mi teendő legyen? mert tudva van ugymond, hogy d. Pedro seregei között nem csak Lengyelek, hanem Angolok és Francziák is harcolnak 's így ezek részéről a' nem-avatkozás nincs megtartva. . . A' minister erre, mint a' National írja, azt felelé, hogy a' kormány bizik a' general ügyességében, cselekedjek a' környülmények

szerint. E' biztató válaszra a' general néhány guerillát általküldött a' határon. —

A' lissaboni kereskedőség tudósíttatásul e' következő levél hírdettetett Lissabonban ki, mellyet Markland kapitányhoz admiral Parker irt: Asia lineahajó. Cap Roca előtt. Aug. 5kén: Sir! Adja tudtára a' britt hajók mestereinek, kik a' Cascaesi öbölben állanak, 's a' többi érdekletnek, hogy tegnap Hopper urtól vettem levelet, melly szerint a' portugália kormány, mig ellensége a' portugáli partoknál áll, minden idegen hajónak 's utasnak tiltja a' Tajo-ja menetelt. Parker, contraadmiral. — A' Tajo előtt álló Britannia nevű angol lineahajó egyik tisztjétől két levél érkezett (aug. 3 's 4kéről) Londonba, mellyben ezek vannak: D. Miguel hajóserege Lissabon előtt 1 lineahajóból (Don Joao), 1 fregátból, 3 korvet- 's 2 briggből áll; admiral Sartoriusnak pedig csak 2 fregátja, 1 korvetje, 2 brigge 's 1 shoonere van. Azonban úgy látszik még is, d. Miguel számos hajóhadának nincs nagy kedve a' támadást megkezdeni, hihetőleg mivel tudja, hogy d. Pedroét nem csak angol hajóvezér kormányozza, hanem katonáji (legénysége) is mind Angolok. Admiral Sartorius úgy látszik, óri- zkedik a' parthoz közelíteni, ugyan is itt Cap Rocától egész a' Tajo-torkolatig ágyutanyás sánczok vannak. A' cascaesi erősségről a' királyi zászló lobog, jeléül hogy ott maga d. Miguel van jelen, ki is a' minden órán várandó hajócsatát kívánná szemlélni. Épen ma (aug. 4kén) érkezett admiral Sartoriushoz még egy korvett és két brigge. Sűrű köd gyakran lepi a' partokat, ha szünnék a' szél, könnyű lenne a' nevezett admirálnak, minthogy gőzhajója van, a' legkedvezőbb állásra helyezkedni 's így d. Miguel hajóiban kárt tenni. Matrózink a' legforróbb részvéttel kísérik a' két hajósereg mozdulatit. Ah! így szólanak, ha királyunk csak egy órára kölcsönzené a' mi legkisebb hajónkat oda Pedro urnak, tüstént vége lenne az egész vitának! Egyébiránt admiral Sartoriushoz a' bizodalnok nagy.

Liverpoolba aug. 19kén érkezett meg Ann Paley (hajó), kapitánya Rolstone, a' Tajóból, homaun aug. 10ken indula ki. Semmi el-

választó történet nem adá magát az napig elő se szárazon, se vizen; úgy látszik a' hadakozó két fél jó véleményben van egymásról 's ugyan azért mind a' kettő igen óvakodva, igen vigyázva teszi mozdulatit. Cascaes öblét az Ann Paley aug. 11kén hagyá el. Lissabon ekkor mind folyvást ostromállapotban volt, idegen hajó nem bocsáttatott be. Az angol hadihajók nyugottan állának az öbölben, csak Revenge és Leveret szállongottak kivüle. Ez utóbbi aug. 7kén hagyá el a' két ellenséges flottát, a' sziklától 60 (angol) mérföldnyire éj-éjnyugot felé. Sartorius admiral 4 angol mérföldre volt az elenségtől, még pedig szél irányában. Amelia korvettet rosz vitorlái miatt a' parthoz küldé, vele maradtak: Reyna da Portugal és D. Maria (két fregát), 1 brig (gróf Villaflor) 's 1 shooner (Fayal). D. Miguel részéről ott vala Joao (lineahajó 74 álgys), Derodores fregát (48 álgys), három korvett, mindenike 28 álgys, 's két 20 álgys brig. 5-ikén éjjel Sartorius két egész töltést adott d. Joaora, mellyeket az csak egyes lövésekkel viszonzott. — Oportobul a' Falke nevű angol hajó hozott legujabb híreket, mellyek szerint d. Pedro a' nevezett várost még el nem hagyta 's nem is hitték hamar előnyomulandását, nem levén lovassága. Markland kapitánynak egy jegyzékében, mellyet admiral Parker egyik titoknoka küldött el aug. 6kán, az mondatik, hogy 12,000 guerilla (fegyveres kalóz) csapong Oporto körül, bujtogatva a' papoktól 's barátoktól. Csak egy lovastiszt 's közember ment legujabban d. Pedrohoz által. A' miguelisták egy bérlőnek, ki két ökröt szolgáltatott d. Pedro katonáinak, minden vagyonát feldúlták 's az embert koldussá tevék. — Egy lissaboni, aug. 10kén költ levélben hasonló hírek foglaltat-

nak: „Ujságunk, úgy mond ennek írója, nincsen sok; nagy az elégtelenség azon, hogy az idegen hajók nem bocsáttatnak kikötőnkbe; pedig változtatást eziránt még nem is reménylhetni. D. Miguel ma az itt levő amerikai brigget látogató meg 's ott reggelizett.

A' Globe ezt írja: Oportoi, aug. 10keig terjedő levelek szerint ott minden az előbbi állapotban volt, a' város keményen megvala erősítve 's biztak, hogy a' történhető meg támadtatást visszaverik. Néhány levél azonban élelemfogyatkozást említ, mellyet a' bel-földdel közösülést gátló guerillák okoztak. Kereskedői levelek aug. 11kéről is vannak, de ezek olly igen viszongók egymással, hogy lehetetlen kivennünk a' történetek valóságát. Ennyi hihetőnek látszik: august. 7dikén don Pedro seregeinek egy osztálya, mintegy 4000 ember, megtámadá az ellenséget, megveré 's állását elfoglalá; de igen is messze nyomulván elő, végre kénytelen lón hátrálni. Maga a' császár is kilovagla, megtudni a' veszteséget, melly 50 halott-, 15 sebhedt-, 's 100 fogságba esettnél nem megy többre. Se angol se franczia nem vett részt e' csatában; aug. 10ikén ujlag történetek csatázatok.

Legujabb: A' Morn. Her. 's portoi Cronica Const. szerint Portugáliában a' szárazföldi seregnél semmi változás. D. Miguel hajóserege Oporto felé csakugyan elindult azt vizen és szárazon megtámadni. Pedro 3 ezre aug. 6ikán Miguel 10 ezret megrohanta, álgyait beszegzé, sánczait szétlulá. D. Miguel flottája aug. 7ikén 2 óráig küzde adm. Sartoriuszal, aztán kifeszített vitorlakkal 5 v. 6 ang. mérföldnyire visszavonult némelly részben megroggalt 's lyuggatott hajókkal. — A' déli németországi levelek panasszal teljesek az aug. 16iki förgeteg ellen, mellynél fogva egy példátlan orkánal párosult jégeső Bavoriában, Würtembergben 's Badenben rettentőn kártékonykodott.

A' gabonának pesti piaczi ára september 4dikén 1832.

Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	136 $\frac{2}{3}$	126 $\frac{1}{2}$	113 $\frac{1}{2}$	Zab	30 $\frac{2}{3}$	30	29 $\frac{1}{2}$
Kétszeres	93 $\frac{1}{2}$	89 $\frac{2}{3}$	86 $\frac{2}{3}$	Köles	—	—	—
Rozs	53 $\frac{1}{2}$	50 $\frac{2}{3}$	49 $\frac{1}{2}$	Köles-kása	—	—	—
Árpa	50	46 $\frac{2}{3}$	45 $\frac{1}{2}$	Kukorieza	66 $\frac{2}{3}$	63 $\frac{1}{2}$	60

Szerkőzteti Hel me c z y. — Nyomatja Landerer.